

הַמִּתְחַלֵּל וְהַמְכַבֵּד לְרַגְלֵי הַמְּכַבְּדִים

סֵפֶר

זְהַר הַקְּדוּשָׁה

עִם בְּאוּר
הַמִּתְחַלֵּל וְהַמְכַבֵּד

מֵאֵמֶר לְסוּכּוֹת

בְּהוֹצֵאת יְשִׁיבַת "אֶבֶד יַעֲקֹב"
מוֹסְדוֹת "אוֹר מֵאֵד שְׂמֹחָה" נְהַרְיָה
עַל שֵׁם ט"ק אֲדמוּר רַבֵּי מֵאֵד אֲבוּתֵצֵרָא זִע"א

מְדוּרַת קֶרֶן מְלֻלֵי בְרַכָּה

מִנְיַן אוֹת יִשְׂרָאֵל - וְיִשְׁלֹשִׁים - וְעֵדוּת
עֵדוּת וְחֵדֶד

יְשִׁיבַת אֶבֶד יַעֲקֹב
אוֹר מֵאֵד שְׂמֹחָה
נְהַרְיָה

מאמר שבעת ימי סוכות

וְכָל שִׁבְעַת מִסְפָּרָא דְשִׁבְיִנְתָּא, הָדָא הוּא דְכְתִיב (תהלים קיט קסד) 'שִׁבְעַת בְּיּוֹם הַלְלַתֶיךָ, לְקַבְּלָהָא עֲבָדִין שִׁבְעַת הַקְּפוֹת.

הַקְּתָר וְהַפְּבוֹד

אחר שביאר הרעיא מהימנא שעל ימי המועדים נאמר 'שבעה ושבעה מוצקות', ונשפעים בהם הארת אימא אל שבעה ספירות של המלכות, יבאר עתה שבחינת 'שבע' נאמרה במלכות וכנגדה עושים שבע הקפות.

שמרמז על שבעת ימי הסוכות שבהם השכינה הנקראת 'שבע' מקבלת בכל יום מכל השבעה מידות. **לְקַבְּלָהָא עֲבָדִין שִׁבְעַת הַקְּפוֹת** - כנגדה אנו עושים בחג הסוכות שבע הקפות, שמקיפין את המזבח, שמורים על שלימות המוחין,

מבאר שכל 'שבע' מצד השכינה.

וְכָל שִׁבְעַת מִסְפָּרָא דְשִׁבְיִנְתָּא - וכל בחינת 'שבע' היא מצד השכינה הנקראת 'בת שבע'^א, כגון שבעת ימי הפסח ושבעת ימי הסוכות. **הָדָא הוּא דְכְתִיב** - וכמו שכתוב (תהלים קיט קסד) **'שִׁבְעַת בְּיּוֹם הַלְלַתֶיךָ'**,

מקורות וציונים

ב. ברש"י שם: שבע ביום - שהרית שתיים לפני קריאת שמע ואחת לאחריה ובערב שתיים לפניה ושתיים לאחריה. על משפטי צדק - על ק"ש שהיא דברי תורה.

ג. עפ"י הרמ"ק ו"ל: וכל שבע מסטרא דשכינתא' וכו', כלומר כל אחד משבע הנוכרות שהם שבעת ימי סוכות, כל אחד מהם כלולה משבע, מטעם שהשכינה שבה סוד שבעת ימים מכללת כל אחד מהשבעה משבע מדות, כיון שטבעה היותה בת שבע. ובוה נמצא 'שבע ביום הללתיך', דהיינו הלל גמור מכל אחד מהשבעה, מה שאין כן בפסח שאין הלל גמור אלא יום אחד מהן, והטעם כי בפסח הם שבעה ימים לבד לכן אין בהם אלא הלל גמור אחד נגד התפארת שהוא אחד מהשבע, אמנם בסוכות הם שבעה כלולות משבעה, לכן בכל יום הוא התפארת שם ולכן 'שבע ביום' כלומר כיון שהם שבע בכל יום הללתיך הלל גמור בכל יום, והיינו שבעה הקפות כי בכל יום מקיפין את המזבח לחורות סוד כל ההקף שהם שבע מדות בכל יום ויום כדפרישונו וכן כל ענייני הסוכות מורים שבעה מדות בכל יום. עכ"ל.

ד. שמקיפין בכל יום פעם אחת, ובהושענא רבא שבעה פעמים, כמבואר בגמרא (סוכה מה:). בכל יום מקיפין את המזבח פעם אחת ואומרים 'אנא ה' הושיעה נא אנא ה' הצליחה נא' (תהלים קיח ה:). רבי יהודה אומר 'אני והו הושיעה נא', ואותו היום מקיפין את המזבח שבע פעמים.

ה. כתב הרמ"ק: שההקפות מורות על סוד ההקף שהוא שבע מידות שלימות, ולכן דוקא בסוכות מקיפים בכל יום לחורות על שלימות זו. ולכן אומרים בו הלל גמור בכל יום, כי גם זה מורה על השלימות הנוכרת. אמנם בפסח אין בו הלל גמור כי אם יום אחד, כי הוא כנגד התפארת שהוא אחד מהשבע, מה שאין כן בסוכות. ע"כ דבריו. ושלימות זו היא שלימות המוחין שניתנים בו"ן בהג

א. וכמבואר ברע"מ (לעיל קה) ו"ל: הָכָא רָאָה דְכָל שִׁבְיִעִית, מִסְפָּרָא דְשִׁבְיִנְתָּא דְאִתְקַרְיָא שִׁבְעַת מִסְפָּרָא דְצִדִּיק דְאִיהוּ שִׁבְיִעִי לְבִינָה, וְאִיהִי בַת שִׁבְעַת, מִסְפָּרָא דְאִמָּא עֲלָאָה, דְאִתְקַרְיָא בְּהַ (תהלים קיט קסד) 'שִׁבְעַת בְּיּוֹם הַלְלַתֶיךָ'. ע"כ. ובהגר"א שם כתב שנקראת **בת שבע** מצד הבינה, כלומר בת של הבינה שנקראת **שבע**, כשמונים את הספירות מתתא לעילא, נמצאת הבינה ספירה שביעית. ומה שכתוב בפסוק 'שבע ביום הללתיך' נאמר על הבינה. ובקרני אור כתב שנקראת 'שבע' מחמת יסוד הדבוק בה והוא שביעי לבינה, ולכן נקראת **שבע**. ומה שכתוב בפסוק 'שבע ביום הללתיך' קאי על הבינה וכביאור הגר"א.

וכן ביאר ברמ"ק שם [באור החמה] שנקראת שבע מצד היסוד שהוא שביעי לבינה כשמונים מלמעלה למטה מהבינה עצמה [בינה] חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד]. והוא לשון הרע"מ שם **דאיתקריאת שבע מסטרא צדדיק דאיהו שביעי לבינה**. ולכן שנת השמיטה שהיא שביעית, היא במלכות. ואמנם כאשר המלכות שלימה משבע שמיטות היינו שכל בחינה שבה נשלמה משבע בחינות שלימות, היא שנת היובל שזו נקראת **בת שבע מסטרא דאימא עילאה**, ולא מצד היסוד. ע"כ דבריו.

נמצא שהיא קרויה **שבע** מצד היסוד שהוא שביעי לבינה, **ובת שבע** מצד הבינה. ועל זה נאמר 'שבע ביום הללתיך'. וקאי על הבינה שמושפיה בשבעה בחינות של המלכות שנשלמו. נמצינו למדים שהמלכות נקראת שבע מצד היסוד, ונקראת **בת שבע** מצד הבינה. וכן ביאר כאן ברמ"ק 'וכל שבע מסטרא דשכינתא' דקאי על ימי הסוכות שכל יום כלול מכל השבע נמצאו שבעה ימים שלימים ועל זה נאמר 'שבע ביום הללתיך' ותואם עם פירושו הנוכר לעיל בענין שנת השמיטה ושנת היובל, שרק כשיש כללות שבע מכל השבע, שהוא שלימות השפע מהבינה, אזי נקראת **בת שבע**, וכלשון הפסוק 'שבע ביום הללתיך'.

סוּפָה, יאהדונה"י, כ"ו ה"ם.

הַפְתָּר וְהַפְּבֹד

שהם המשכת אורות מקיפים מזעיר אנפין למלכות.

בצירוף כזה: **יאהדונה"י**, והם אותיות **כ"ו ה"ס**, כ"ו הוא כנגד שם הוי"ה שהוא רמז לזעיר אנפין, וה"ס בגימטריא ס"ה כחשבון שם אדנ"י שהוא במלכות, ושמות אלו שרומזים לו 'קצוות שבז"א ולמלכות, הרי בחינת שבע'.

אחר שביאר שבע ההקפות מורים על שלימות ז"ו בימי הסוכות ולכן אומרים בו הלל גמור, יבאר עוד שכל בחינת חג הסוכות הוא **שבע**, כי סוכה גימטריא הוי"ה ואורות שהם ז"ו, ובהם שבעה בחינות, כי ז"א הוא ו' קצוות והמלכות משלימות לשבע.

וכן כל ענין סוכות הם בשבע בחינות כי **סוּפָה**, בגימטריא שמות הוי"ה ואדני

אחר שביאר סוכה רומזת לשמות הוי"ה ואדני" שהם שבעה בחינות, יבאר עוד שכן יש בלולב ו' מינים והאתרוג

מקורות וציונים

הנכנסים בתוכו לביל פסח הנה לסיבה זו אנו אומרים הלל גמור לביל פסח משא"כ בשאר ילילי ז"ט, והם מתקיימים בו כל הלילה וכל יום א' של פסח, ולכן אומרים הלל גמור ביום א' של פסח ואח"כ מסתלקים לגמרי כמתחלה ואחר כך חוזרים ליכנס בסדר המדרגות מדרגה אחר מדרגה מן היום הב' של פסח עד תשלום נ' יום של ספירת העומר שהוא חג השבועות כמ"ש בע"ה בענין ספירת העומר, ולכן אין אומרים בשאר ימי הפסח הלל גמור אלא בדילוג. ע"כ.

ו. **וכתב** בשער הכוונות (דרוש ג מדרושי חג הסוכות) ז"ל: הבחינה הב' היא החסדים פנימיים ומקיפים מצד ז"א המתפשטים בנוקבא הם ג"כ על דרך הנזכר אלא שהם ע"י הלולב ומיניו הפנימיים ע"י נטילת הלולב ונענועיו כנודע, והמקיפים על ידי הקפת המזבח או התיבה בזמנינו זה של הגלות ע"י הקפת הלולב ומיניו.

ז. **וכתב** הרמ"ק: ואף על גב שנכתב בתורה **בסכת** חסר [ואין בו אותיות כ"ו ה"ס], הרי יש אם למקרא ויש אם למסורת, ובמקרא נקרא סוכות מלא. ע"כ דבריו.

אמנם ראה בשער הכוונות שם **כ"ו ה"ס** נרמזים ממילת 'סוכות' מלא והם רמז למוחין הניתנים לז"א ולמלכות ביחד. ז"ל שם: וזוהו תבין כמה מאמרים בספר זוהר חלוקים בענין הסוכה, כי במקום אחד אמר כי הסוכה היא אימא עילאה המסככת על בנין, ובמקום אחר אמר כי הסוכה היא מלכות תתאה, ופעם אחרת אמר כי **סוכה היא כ"ו ה"ס** והם הוי"ה ואדנ"י שהם ז"ו. והנה עיקר הדיבר הוא כי בחינת סוכה היא אימא עילאה המסככת על בנין בבחינת אור מקיף, אלא שנחלק לג' בחינות: אור מקיף של ז"א לבדו, ובחינת אור מקיף אל נוקבא לבדה, ובחינת אור מקיף לשניהם ביחד. ושלשתם מאימא עילאה המסככת עליהו ומקיפתו. ולכן ב' פעמים נזכרו בפסוק תיבת '**בסכת**' חסרים כנגד המקיף ז"א לבדו, וכנגד המקיף דנוקבא לבדו, ופעם אחרת נזכר בפסוק '**בסכות**' מלא כנגד המקיף דשניהם יחד. והוא כי בהיות סכה חסר ו' הנה הוא בגימטריא אלה"ם עם הכללות והוא רמז אל הנקבה הנקרא 'אלה"ם', לרמזו כי היא לבדה מוקפת מאימא עילאה. או ירמוז אל ז"א המוקף הוא לבדו מאימא עילאה הנקרא ג"כ 'אלה"ם' כנגדו. **אבל סוכה מלא ו' בגימטריא הוי"ה ואדנ"י** והם **אותיות כ"ו ה"ס** כנזכר שהם המקיפים יחד מן אימא עילאה. ע"כ.

ח. הרמ"ק.

הסוכות ולכן אומרים בו הלל גמור כמבואר בדבריו בפרסד רמונים (שער כג פרק ה) ז"ל: הלל גמור ושאינו גמור. יש שפירשו כי הגמור הוא בסוד הבינה ושאינו גמור בסוד המלכות. והנכון, [הלל] **גמור** **היא בסוד לבנה במלואה**, ושאינו גמור בסוד פגומתה. ועיין בתיקוני זוהר (כח): דהלל גמור מורה על מצה שלימה ושאינו גמור על מצה פרוסה וע"כ בפסח אומרים שניהם. ע"כ. וראה בביאור הגר"א שם ובשעת רצון שביארו שכוון שבליל פסח ניתנים מוחין שלימים לז"ו לכן אומרים בו הלל גמור אולם אחר כך מסתלקים מהם וחוזרים אחרו באחרו ולכן בשאר ימי הפסח אין גומרים בהם את ההלל.

וכמבואר בשער הכוונות (דרוש ג מדרושי חג הסוכות) שביאר מהו שלימות המוחין שמקבלים ז"ו בסוכות וביאר שם אורות פנימיים ומקיפים דאימא הנכנסים בז"ו בשלימותם. ז"ל: וזוהו יתבאר למה אנו עושים י"ט גמור ביו"ט א' דחג הסוכות. וטעם הא' הוא מפני שבו נשלמו כניסת החסדים הפנימיים דאימא, ולא עוד אלא שבו נכנס החסד העליון שבכולם הנקרא יומם יומא דכליל לכולהו יומין כנודע. וטעם הב' הוא כי בו התחיל התפשטות החסדים המקיפים דאימא ולא עוד אלא שבו נתפשט המקיף העליון שבכולם כנז' ונודע על אין חיבוק אלא באור המקיף המתחבק את הנקבה מוחין שלה, וא"כ מיום א' דסוכות אז מתחיל חיבוק הימין, אעפ"י שכבר נכנסו החסדים הפנימיים כיון שעיקר החיבוק הוא ביום זה כי בו מתחיל התפשטות החסדים המקיפים הוא הנקרא יום הא' ולכן הוא י"ט גמור כי **נכנסו בו ב' בחינות יחד פנימי ומקיף ולא עוד אלא שהם הפנימי הגדול שבכולם הכולל לכולם והמקיף הגדול שבכולם**, ולכן הוא י"ט גמור. ובימים שלאחריו אעפ"י שאין נכנס בכל יום מהם רק מקיף א' בלבד, עם כל זה, כיון שהם בחינת מקיפין שהם אורות גדולים מאד יותר מן הפנימיים, כי אין נקרא חיבוק ימין אלא בבחינת המקיפים לכן אינם חול גמור ואינם י"ט גמור אבל נקראים חול המועד. ע"כ. הרי מבואר שכוון שנכנסים שלימות המוחין שהם אורות פנימיים ומקיפים לכן נעשה יום טוב, ואף בשאר ימי החג, כיון שנכנס על כל פנים אור מקיף אחד, נעשו ימים אלו חול המועד. ולביאר הרמ"ק לעיל הוא הטעם שאומרים בו הלל גמור.

וכל זה בסוכות, מה שאין כן בפסח ששם שלימות המוחין היא רק ביום הראשון, ואחר כך מסתלקים המוחין. ועל כן אנו אומרים הלל גמור רק ביום הראשון. וכמבואר בשער הכוונות (דרוש ג מדרושי הפסח) ז"ל: ודע כי אלו המוחין הנ"ל שהם עד תכלית גדלות שני דז"א

וְקוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא, לְיִלְבָּב, וְשְׂכִינְתָא אֲתָרוּג. לְיִלְבָּב הוֹמָה לְגוֹפָא,
 וְאֲתָרוּג לְלָבָא. וּבְגוֹפָא אֵית ח"י חוּלְיִין, ח"י נְעַנְעוּעִין דְּלְיִלְבָּב.
 בְּנִטְיִלַת לְיִלְבָּב ח"י נְעַנְעוּעִין, בְּאֲנָא יְהִהוּ' (תהילים קיח כה)

הַפְתָּר וְהַפְכוּד

היסוד^א, וְאֲתָרוּג לְלָבָא - ואתרוג דומה ללב, כלומר שהאתרוג הוא עטרת היסוד דז"א, שבתוך הלב שבנוקבא^ב. וּבְגוֹפָא אֵית ח"י חוּלְיִין - ובגוף יש ח"י חוליות, וכנגדם הם ח"י נְעַנְעוּעִין דְּלְיִלְבָּב - נענועי הלולב שהם י"ח, כי מנענעים ג' פעמים לכל צד, והם שש צדדים הרי ח"י^ד. ומנענעים ארבעה פעמים ומונה סדרם. בְּנִטְיִלַת לולב בברכת על נטילת לולב שקודם ההלל מנענעים ח"י נְעַנְעוּעִין, וכן בַּפְּסוּק 'אֲנָא יְהִהוּ'

הוא השביעי, ועוד יבאר שהלולב דומה לגוף שיש בו ח"י חוליות ולכן מנענים בו ח"י נענועים, ארבעה פעמים ועולים ע"ב.

וְעוֹד קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא, לולב - הקדוש ברוך הוא שהוא זעיר אנפין, הוא סוד הלולב, וְשְׂכִינְתָא אֲתָרוּג - והשכינה היא המלכות בסוד האתרוג, והם שבעה מינים^ה, הרי כללות נוספת בבחינת שבע'. וְעוֹד כִּי הוֹלֵב כִּי הוֹלֵב דוֹמָה לְגוֹפָא - לולב דומה לגוף שהוא

מקורות וציורים

מגעת עטרת היסוד, ובוה יתורן משרז"ל (ויק"ר ל יג) אתרוג דומה ללב, והוא סוד עטרה דז"א, ואינו פרצוף מלכות במקומה, ואין יצדק שהוא עטרת והוא הלב, אלא במ"ש מונן, שַׁעֲטָרָה שֶׁלֹּעַ עַד הַלֵּב שֶׁלָּהּ, ומאירין זה בוה, זה בבנימית וזה בחיצון נגד הלב, והכל אחד. וזהו הלולב, כי התחום והתפשטות בנוקבא, הוא עד הלב. ע"כ. הרי מתבאר ששם היות האתרוג כנגד הלב של הנוקבא, הוא בעטרת היסוד של ז"א. וכמבואר שם שאינה המלכות הכוללת כי היא נפרדת ממנו ויש לה שם אדני" או אלה"ם, וכאן מבואר שכל ה' מינים נתלקים בשם הויה"ו ועל כרחך שהיא עטרת היסוד שבנופו שאינה נפרדת ממנו, ולכן אין להפריד האתרוג מהלולב. יג. בדפוס יולנא הגרסא: לולב ח"י ניענעוין דלולב. ולכאורה היא גירסא מיותרת ולא גרסנו לזה. וברמ"ק גרס ובגופא ח"י חולין לכל ח"י ניענעוין דלולב.

יד. איתא בוהר רעיא מהימנא (ה"ג רה): לולב דא צדיק. דְּדָמִי לְחֵוֹט הַשְׂדֵדָה, דְּבִיה ח"י חוּלְיִין, לְקַבֵּל ח"י נְעַנְעוּעִין דְּלְיִלְבָּב. וְאִינוּן לְקַבֵּל ח"י בִּירְכָא דְצִלוֹתָא. לְקַבֵּל שְׂמֵנָה עֲשָׂר אֲזָרוֹת, דְּיָהִבֵי לֵי בְּנֵי אֱלִים' (תהלים כט א-א). לְקַבֵּל שְׂמֵנָה עֲשָׂר אֲזָרוֹת דְּקִרְיָתָא שְׂמַע. וְנִעְנַע לְשֵׁית סִטְרִין, בְּחוּשְׁפָנֵי ו'. תָּלַת נְעַנְעוּעִין בְּכָל סִטְרָא, אִינוּן ח"י. לולב בְּמִין, כְּלִיל שֵׁשֶׁה מִינֵי הַדְּסִין, דְּזִלְזָה גְבֻרָה תְּפָאֶרֶת. וְדָמִין לְתָלַת טְוֵי עֵינָא. ב' בְּדֵי עֲרֻבוֹת, נִצַּח הוּדוּ. וְדָמִין לְתַרְיִן שְׁפָנוֹן, לולב, יסוד, דוֹמָה לְשְׂדֵדָה. דְּבִיה קִיָּם דְּכָל גְּרִמִּין. וְעִלְיָה אֲמֹר דְּוֹד (תהלים לה י) 'כֹּל עֲצֻמוֹתֵי תַמְרוֹתָא' :: מִי כְמוֹהוּ! אֲתָרוּג, מְלֻכָת. דוֹמָה לְלָבָא. דְּבִיה הִרְהוּרִין. וְנְעַנְעוּעִין דְּחֻלָּל, אִינוּן מִשְׁוֵתִּין בְּנְעַנְעוּעִין דְּנִטְיִלַת לולב, וְאִינוּן ח"י בְּאֲנָא. ח"י, בְּהוּדוּ תְּחִלָּה וְסוּף. ח"י דְּנִטְיִלַת לולב, הִרֵי ע"ב. וּבְגִין דָּא לולב בְּחוּשְׁפָנֵי ח"ס, וְד' מִינֵי דְלולב, הָא חֶסֶד, דְּרֹעָא מִיָּנָא. וּבְגִין דָּא תְּפִינוּ לולב בְּמִין, לְסִטְרָא דְחֶסֶד. אֲתָרוּג לְסִטְרָא דְגְבוּרָה, לְשִׂמְלָא לָבָא. וּבְגִין דָּא אֲתָרוּג הוֹדוּקָה לָבָא, תְּפִינוּ לְמִתְוֵי בְּדִ שְׂמָלָא. כְּמָה דְאֲקוּמוּהוּ, לולב בְּמִין, וְאֲתָרוּג בְּשְׂמָלָא. אִינוּן לְקַבֵּל זְכוּר וְשְׂמָרוּ. וְאִינוּן נִטְיִל תְּרִוּיָהוּ. עֲפוּדָא דְאֲמָצִיעָתָא. לולב בְּמִינָהוּ, וְאֲתָרוּג בְּשְׂמָלָהוּ.

ב. שהם לולב אחד ג' הדסים ובי' ערבות הרי שש בחינות כנגד ו"ק דז"א שהם חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד, והאתרוג שהוא המין השביעי כנגד המלכות. וכמבואר בשער הכוונות (דרוש ה' מדרושי סוכות) וז"ל: ולכן הלולב גבוה מכל שאר המינים מן ההדס והערבות כנודע. וג' בדי הדס רומזים לג' אבות חסד גבורה תפארת אשר כל אחד כלול משלשתן ולכן צריכין להיות עבות משולשין כל ענף וענף לבדו. וב' בדי ערבות הם נצח הודו. והרי נתבאר כי ד' מינים שבלולב כוללים ז' תחתונות דז"א שהם חג"ת נה"ו והעטרה שביסוד. ע"כ. י. הרמ"ק, וכתב שם שהוא סוד הכללות משבעה בכל יום מימי הסוכות וכמבואר לעיל.

יא. הרמ"ק, שמבאר כי כיון שההדסים הם בחסד גבורה תפארת, והלולב גם במוקם בגוף, היכן היסוד. ועל כרחך שגופא שנקט כאן בוהר הוא היסוד. כי גוף וברית חשבינן חד.

וכתב בשער הכוונות (שם) וז"ל: וזהו טעם איסור הפרשת האתרוג מן הלולב בעת נטילתו וצריך להכריע יחד כי הלולב הוא היסוד והאתרוג הוא העטרת הדבוקה עמו בלי פירוד. וזה הוא הנוכח בספר הרקנטי על ענין אותו החלום שראה אותו חכם שהיה מפרדי ה' אחרונה משאר ג' אותיות ההויה, והיה זו על שהיה מפרדי האתרוג מן הלולב. ולהיות כי המלכות נאחזת בשמאלא לכן אתרוג בשמאל אבל עם כל זה אין להפריד מן היסוד. והנה הלולב הוא היסוד ומשך דרך חוט השדרה וזה סוד [מה שאמרו חז"ל], הלולב הדומה לשדרה (ויק"ר יג א), ולכן מקום חיבור האתרוג עם הלולב כנ"ל הוא בסויהא במוקם אחיזתו מלמטה, כי כן העטרה היא בסוף היסוד ולפי שיוסף סליק בחביבו לעילא עד המוח ויורד למטה בסוד בנימין. ע"כ.

יב. וכמבואר בפרי עץ חיים (שער הלולב ומינוי פרק ג) וז"ל: ועוד אמר אתרוג נגד הלב, ומלכות הוא למטה מהכל. וכשנפרש שהיא עטרה יש קושיא, מה שייכות לעטרה עם הלב, זה מאברים פנימיים, וזה מאיברים חיצונים. ובסוף דבריו תריך הקושיא, וז"ל: לולב רומז למציאותו מתפשט עד טבורו דלבא, [אמציעתא גוף], דעד שם

ח"י נענועין. ב'הודו ליהוה' (שם פסוק א, כט), ח"י נענועין תחילה וסוף, ע"ב.

הפטר והפבור

הושיעה נא' (תהילים קיח כה), יש בו ח"י נענועין. וכן בפסוקי 'הודו ליהוה' (שם פסוק א, כט), ח"י נענועין תחילה וסוף -

מקורות וציורים

בפרי קודש הלולים כתב ליישב קושיית הפע"ח הנ"ל שהיה ראוי שכל הד' יהיה בהלל מפני שהוא במלכות, וז"ל: נ"ב לא ידענא מאיזה טעם וסבירא לא שייך בה על נטילת לולב, הלא כל עיקר הכוונה להמשיך אליה כנ"ל להיות ינוחו בראש רחל המתחלת מן החזה ולמטה, וע"ז אנו מברכין על נטילת לולב ולמה אין אנו מברכין על לקיחת לולב כלשנא דקרא 'ולקחתם' (ויקרא כג ט), אמנם על נטילת ידים יודע טעמו בפוסקים על אשר צריך להגביהם למעלה 'וינטלם וינשאם' (שיעה סג ט), כן באנן צריך להגביה ולהעלותם שיעורו השרשי שבדעת ז"א להורידם לצורך נוקבא להגדילה, בסוד 'כי נטל עליו' (איכה ג כח) ואין להאריך בזה. אבל באתי לומר אשר לא יקשה קושיית המגיה מן תקונים ומן הר"מ כי מה שאומר בתקונים לצרף על נטילת לולב כי למה לא נצרף אחר שהכוונה אחת ומה שצוה רבינו שיהיו כל הד' נענועים בהלל, כי רבינו צוה שיהיו הנענועים דברכה בסוכה ולכן לא מצטרף כי הוי הפסק אבל בעלי הזוהר קודשי עליון היה כי ישיבתם וחיבתם במערות צורים ובפרישותם במדבריות כמו שכתוב בשער הקדושה למהרח"ו ז"ל, ובאפשר לא היה להם סוכה כלל וכו'.

ובהמשך דבריו כתב וז"ל: ואלו הפרושין בעלי הזוהר קדושי הקדושים הפרושים מי יודע אם היה להם סוכה, ואם היה להם סוכה באפשר התפללו ג"כ בתוך הסוכה והיה להם לברך אחר העמידה כמו שכתב רבינו לקמן ויותר טוב לברך אחר העמידה, כי מה שכתב לקמן טוב לברך בביתו בסוכה קודם התפלה זה צריך עיון רב אחר אשר קודם התפלה רחל בבחי' נקודה, הגם אשר בימים הקדושים האלה רחל תמיד עומדת פנים בפנים אבל לא בבחי' שאחר התפלה תהיה קודם התפלה יהיה באיזה בחינה שתהיה, עיין פ"ז מהשער התפלה לעיל בדברי רבינו ובלקוטי תורה פרשת בהר וכי מפני הרואים שאלו ילעינו או שלא יהיה כיוורא לא נעשה המצוה כתקנה, הגע עצמך מה יעשה בעל נפש עם ב' זוגות תפילין וגם כוונת התפלה אשר צריך לכוין כפי כוונת רבינו בוודאי צריך להאריך בתפלתו כל היום ולא צוה רבינו שיתפלל בביתו ויש בזה להאריך הרבה, אבל לא אאמץ אם ימצאו דברים אלו דלקמן מפי רבינו אלא איזה התלמיד ותיק מודקדק במצוה כתב מה מדעתא נפשית שלא בדקדוק עומד המצוה, וכן ראיתי לרבותי הקדושים אשר אחר התפילת העמידה בבהמ"ד הלכו עם החברייא לבתיהם ושם נטלו הלולב והלכו אח"כ לבהמ"ד ושם גמרו ההלל עם הנענועים וכן ת"ל נהגנו ונתפשט המנהג בין כל החברייא ודי בזה. עכ"ל.

ובהוצאה לאור חדשה (עם הגהות הצבי והצדק) הביא עוד בזה וז"ל: באגרתו של רבינו אל החסידים דק"ק בראדי (נדפסה בסוף הספר במדור אגרות קודש) כתב רבינו וז"ל: והנה הגם שנאמר בסידורים לברך בסוכה קודם התפלה מפני הרואים ומחוי כיוורא ח"ו, הני מילי אם אחד בעיר עושה כן אבל ת"ל באהבת החברייא הרואים כל אחד

בו. כתב בשער הכוונות (בהקדמת דרושי תג הסוכות) וז"ל: סך מספר הפעמים של נטילת לולב הם טעם א' בעת הברכה ואח"כ ד"פ אחרות באמצע סדר ההלל, והם ב'הודו לה' כי טוב הא' פ"א, וב'אנא ה' הושיעה נא' כפול ב"פ, וב'הודו לה' כי טוב' האחרון פעם א'. והנה טוב הוא שאחר עלות השחר שהוא כבר יום קודם שתתפלל תטול הלולב בתוך הסוכה ותברך עליו ואח"כ הד' נענועי' של הלל יהיו בבית הנכנסת ומה טוב היה אם היית מתפלל בסוכה כדי שתתפלל ותטול הלולב בברכתו בשעה הראוי' אליו שהוא אחר תפלת שחרית קודם ההלל.

עוד ראה בפרי עץ חיים (שער הלולב פ"ג בדרוש מהחברים) וז"ל: ובהלל אנו מנענעין בארבע מקומות - ב'הודו ל"י"י פעם אחד, שלושה נענועים לכל רוח, לכל ששה רוחות, הרי ח"י נענועים. (מכל הבחי' שבו) ו'באנא ה' הושיעה', ב' פעמים, שוכפלין אותו. וב'הודו ל"י"י בסוף, פעם אחד, הרי ע"ב נענועין בכל יום בהלל, מלבד פעם ראשונה כשאנו מברכין על הלולב, מ"כ. ובהגה"ה שם כתב וז"ל: וצ"ע, שהרי בתקונים אמרנו ח"י, וז"ל, וצריך להיות ד' זמנין ח"י, חד בנטילת לולב, וחד ביאנא י"י, ותרין אחרנין ב'הודו ל"י"י תחלה וסוף וכו'. גם דף מ"ח, ואינון ח"י נענועין, בנטילת לולב ח"י זמנין, תרין זמנין ב'הודו תחילה וסוף, ח"י ביאנא י"י כו'. ואינון תליין מן ד', דאיהו שכנינא, וצדיק בה אקתיך וכו'. משמע דד' זמנין עם נטילת לולב, וכפי מקובל בדיני בדברי אר"י ז"ל, כי ההלל היא במלכות, וכן הלל ג' אדנ"י, וא"כ מהראוי היה כי כל ד' פעמים ח"י יהיה בהלל, שהוא בה, ולא בנטילת לולב, דלא שייך בה, והדברים צריכין תלמוד עד יערה עלינו וכו'. ע"כ.

והנה בהגהות ויטאל (הביאו בתגובי' שם אות ה') הקשה גם כן כנ"ל וז"ל: שאל שמואל קשיא לי טובא, שהרי בספר התקונים בדמ"ח ע"ב שורה ל' בתיקון ק' כתוב וז"ל, אינון נענועין ד' זמנין דסלקין ע"ב ואינון ח"י נענועין בנטילת לולב ח"י ח"י תרין זמנין ב'הודו לה' תחילה וסוף ח"י ביאנא ה' הושיענא ע"ב כו' וגם הובא זה הלשון בכמה מקומות אחרים בספר הזוהר וגם בספר הזוה"ק בפ' פנחס ברעיא מוהימנא דף רנ"ו פ"א שורה ג' וז"ל 'נענועין דהלל אינון משותפיין בנענועין דנטילת לולב ואינון ח"י באנא ח"י בהודו תחילה וסוף ח"י דנטילת לולב הרי ע"ב וכו'. והרב זלה"ה כתב שהם ד' זולת נענוע של הברכה וצ"ע. ונלע"ד כדי לישב דברי הרב ז"ל והיא כי הרב נשען על מה שאומר הברכה לבדו תחילה קודם שיתפלל ואח"כ יעשה הדי' נענועין יחד בהלל, ואי צריך לכוין לך יע"ב בהלל, ובספר הזוה"ק ובתקונים אמרו, בזמן שהוא מתפלל בסוכה כמצוה ומברך בעת קריאת ההלל, ואי יספיקו הד' הנענועין מאחר שאין פירוד בניהם כלל ואז אין צורך לאנא ה' הושיענא' ב' פעמים כנלע"ד וכן הלשון מסייע במה שכתב 'ונענועין דהלל משותפיין בנענועין דנטילת לולב' הרי שהם משותפיין זה עם זה כנלע"ד. עכ"ל.

לְמַבְרַח בְּהוֹן ע"ב מְמַנֵּן, דְּמַמְנֵן עַל רוּחֵינּוּ בִישׁוּן וּטְלָלִין בִישׁוּן. שִׁבְעַת יוֹמֵי דְסוּכָה שְׁבַע סְפִירֵן, סוּכָה אֵימָא עֵילָאָה דְמַסְכְּבָא

הַקְדָּרָה וְהַכְבֹּד

כנגד שבעה אורות מקיפים הנמשכים מאימא ולכן יש בחג זה שבעה ימים¹. ומבאר מצות ניסוך המים שבחג, ועוד מבאר ענין שמיני עצרת שהוא שלימות השפע מאימא למלכות.

שִׁבְעַת יוֹמֵי דְסוּכָה שְׁבַע סְפִירֵן - שבעת ימי הסוכה הם כנגד שבע ספירות של זעיר אנפין², סוּכָה אֵימָא עֵילָאָה דְמַסְכְּבָא

במילוי יודין³. **לְמַבְרַח בְּהוֹן ע"ב מְמַנֵּן, דְּמַמְנֵן עַל רוּחֵינּוּ בִישׁוּן וּטְלָלִין בִישׁוּן -** כדי להבריח בהם ע"ב ממונים שממונים על רוחות רעות וטללים רעים⁴.

אחר שביאר שעל ידי שבע ההקפות נמשכים אורות מקיפים מזעיר אנפין למלכות, מבאר עוד שהסוכה עצמה היא

מקורות וציטוטים

מו' קצוות, וד' פעמים ח"י גימטריא ע"ב כמנין חסד. לרמוז אל החסד הראשון שהולך ומתפשט ככולם בכל יום ויום עם החסד של אותו היום הבא. ע"כ.

יז. **וכמבואר** בגמרא במסכת סוכה (זא) וז"ל: מולך ומביא לעצור רוחות רעות, מעלה ומוריד כדי לעצור טללים רעים. ע"כ. וכתב ברמ"ק שהרוחות רעות הם כנגד ס"מ זכר דקליפה, וטללים רעים היא כנגד לילי נקבה דקליפה וטללין הוא סוד ט"ל קללות שהם ארבעים עלמאות חסד חד כנגד ארבעים קללות חסד חד שתקללו אדם הראשון וזוהו אשתו, הנחש והארץ. ע"כ.

יח. **לתועלת** המענין נעתיק מה שכתב רבינו האריז"ל בשער הכוונות (דרושי חג הסוכות דרוש ג) בענין החסדים הנמשכים ע"י הסוכה והנמשכים ע"י הלולב, וז"ל: ובימים שבין מוצאי יוה"כ עד ח' עצרת ולא עד בכלל הכל הוא ענין חיבוק הימין וכבר היא יכולה באלו הימים לעמוד עם ז"א פ"פ עמו ממש ולא עם יעקב לבדו אלא עם ז"א עצמו. ואמנם חיבוק הימין הוא לקחתה גם את עטרא דחסדים, האמנם החסדים האלו יש בהם ב' בחי', הבחי' הא' היא החסדי' שלוקחת מן אימא עצמה שלא ע"י ז"א בהמשך כל הימים הנו', ויש בבחי' זו ב' חלקים, החלק הא' הם החסדים דא"פ, והחלק הב' הוא דאור מקיף, ובחי' הב' היא החסדים שלוקחת מו"א עצמו ואינם מבחי' הדעת עצמו אשר בו"א אלא בבחי' החסדי' המתפשטין ב"ק דגופא דז"א כנודע. אמנם בתחיל' צריך להמשיך להם בעצמ' אור גדול מן השורש והמקור שלהם שהם החסדים אשר בעטרא דחסד שבדעת דז"א כדי שיכולו הם אח"כ להאיר אל נוקב' וליתן בה בחי' חסדים גנו'. וגם בבחי' זו הב' יש בה ב' חלקים א"פ וא"מ. ואמנם ענין המשכת החסדים אימא בסוד א"פ הוא שלא ע"י מעשה אלא בכל יום ויום ממוצאי יוה"כ עד יום הא' של סוכות נגמרים לכנס בה, והימים האלו בעצמם יש בהם שלימות הזה והמשכתם בסוד אור מקיף הוא ע"י מצות סוכה שהוא בחי' אור מקיף עליו כנודע. והמשכת החסדים דז"א באור פנימי ואור מקיף שניהם נעשים ע"י מצות הלולב, אלא שע"י טילת לולב ועשיית הנענועים כנס האור הפנימי, וע"י ההקפת המזבזב עם הלולב כנס אור המקיף. ואמנם צריך שתדע כי כל אלו החסדים כולם בכל בחינותיהם הם לצורך בנין גופא עצמה להעשות פרצוף שלם, אבל מה שהוא לצורך בחי' היווגו שלה אינו נעשה אלא ביום הו"י וביום ח' חג עצרת כמ"ש במקומו. עכ"ל.

יט. **עפ"י** הרמ"ק שמבאר ששבעת ימי הסוכה הם כנגד ז' ספירות דז"א, והסוכה עצמה היא כנגד אימא המסככת עליהם כלומר על

את חבירו בעין יפה בטלה טענה זו, ויש לברך ולצאת אל הסוכה באוגדה אחת כמה מהחבירים קודם ההלל והוה עיקר המצוה כי הד' מינים לד' אותיות הו"יה ב"ה כמבואר בספרים, והל"ל סודו אדנ"י כדאימא בסידור, ונעשה יחוד בסוכה בסוד "שבךן שם אלקי יעקב" (ההל"ס כ) א'מנן והלל לה"י וה"ה א' טו לו), ואז "שלה עורך מקודש" (ההל"ס שם פסוק ג) ולא יבא לכם יוהרא וגדלות ח"ו אבל שפיעו לכם מרחובות הנהר נחלי אמונה לפתוח לכם נו"ן שערי בינה. עכ"ל. **ובסידור** הרב (בדפי הלולב) כתב: ובהלל יענע ד"פ וכו', ואז ארך על הלולב בבית הכנסת, לא יענע בהלל רק ג"פ, כמו שכתוב ברעיא מוהימנא. אמנם ראה בכך החיים (או"ח סימן תרנ"א ס"ק ג) וז"ל: וסך מספר הפעמים (ר"ל של נענועים) של נטילת לולב הם פעם אחת בעת הברכה ואחר כך ארבע פעמים אחרות באמצע סדר ההלל, והם ב'הודו לה' כי טוב' הראשון פעם אחת, וב'אנא ה' הושיעה נא' כפול שתי פעמים, וב'הודו לה' כי טוב' האחרון פעם אחת. (שער הכוונות שם, פרי עץ חיים שם). וכן הוא בסידור הרש"ש ז"ל. וכן הוא מנהג חסידי בית אל יכ"ב"ן שלעולם עושים חמש פעמים נענועים פעם אחת בשעת ברכה וארבע פעמים בהלל ואף על פי שמברכין על הלולב תיכף לקריאת הלל בסוכה, ודלא כמהרש"ו שם בהגהת שער הכוונות שלחלק יצא יעו"ש. ובטעם הדבר ראה מה שכתב הרב ידדיה רפאל חי אבולעפייא ז"ל בסידור הכוונות (ח"ג דף 786) וז"ל: כוננת הברכה ונענועי ההלל הוא לצורך המשכת [מחוץ] יותר פנימיים מהמחוץ שנמשכו בברכה ונענועי הלולב וכו' ע"ש.

כו. **וכמבואר** בתקונינו זוהר (כג) וז"ל: וְצִירֵךְ לְעֲנֵנְאָה בִּיהַ לְשִׁית סְטִירֵךְ, אֲרַבַּע רוּחֵין וְעֵילָא וְתַבְתָּא, לְאַתְרָאָה עֵילָהּ ו', וְתַלְתּוּ עֲנֵנְיֵין לְקַל סְטָרָא סְקִלְיוֹן ח"י, וְצִירֵךְ אֲרַבַּע זְמַנֵּין ח"י, חַד בְּנִטְיִילַת לִלְבָּה, וְתִרְיֵן בְּיָאָנָה י"י, תִּרְיֵן אֲתִרְיֵין לִי' תַחְלֵן וְסוּף, וְאֲבָלִין עֲנֵנְיֵין אֵינֵין מְשִׁפְלִין מְעֵילָא לְתַתָּא לְשִׁבְעֵין וְתִרְיֵין אִומֵין. ע"כ. [וצריך לנענע ארבע פעמים ח"י, בברכת הלולב באנא ה' ובהודו לה' תחילה לסוף הרי ע"ב וזוהו משפילין כח הע"ב אומות], וביאר בשער הכוונות דרוש ה' מחג הסוכות שכתב וז"ל: ולכן ביארנו לעיל שצריך לנענע ז' נענועים בקריאת ההלל והוהורו בספר התיקונים בתיקון (כ"א דף מה, צ"ל: ו' דף כ"א ע"א), ומה שתכוין אז הוא כי הנה נתבאר כי בכל יום נכנס חסד א' דאור פנימי, והנה החסד הא' שבוכלם נכנס ביום א' ונקרא יומם יומא דכולהו, כי הוא הולך ומתפשט עם כולם בכל יום ויום, והנה חסד"ב בגי' ע"ב, והנה ד' נענועי הלולב כל נענוע יש בו ח"י זמנין שהם ג' פעמים בכל קצה

עלייהו, נסוף המים וניסוף הנין מסטרא דימינא ושמאלא.

הקדמה והקבוצה

עלייהו - הסוכה היא סוד אור המקיף מאמא העליינה שהיא הבינה שמסכת עליהם, שנמשכים ממנה שבעה אורות מקיפים^{כא}, לזעיר

מקורות וציורים

המתפשט בה המקיף וסובב אותה כעין סוכה כדי שנמשיך אלינו מן האור המקיף ההוא. וזה סוד מה שאמרו חז"ל (סוכה יא): כי הסוכה היא כנגד ענני כבוד אשר במדבר, כי הנה כל ענן הוא בחינת חסד כמו שכתוב (במדבר י לד) 'כי ענן ה' עליהם יומם', ואין 'יומם' אלא חסד, כמ"ש הכתוב (תהלים מב ט) 'יומם יצוה ה' חסדו'. ולכן היו ענני כבוד כנגד אהרן הכהן איש החסד והם ז' עננים כנגד ז' מקיפים של החסדים ב' ספי' תחתונות דנוקבא מחסד עד מלכות שבה וכנגדם הם ז' ימי הסוכה. ע"כ. הרי מתבאר ששבעת ימי הסוכה הם כנגד ז' אורות מקיפים מאימא.

כב. וכמבואר שם (שעה"ח דרוש ד) שיש ג' מיני המושכת מקיפים בסוכות, של ז"א לבדו, ובח"א א"מ אל נוק' לבדה, ובח"א א"מ לשניהם ביחד, ושלתם מאימא עילאה המסככת עליהו ומקיפתו; וז"ל: הנה אמרו בגמ' (סוכה ה:) כמה מיני סוכות הם סוכת גורב"ן ורקב"ש וכו', אבל שורש כולם אינה רק ג' בחי' אשר כנגדם נזכר בכתוב ג"פ סוכות כמ"ש 'בסוכות תשבו שבע' ימים, כל האורח בישראל ישוב בסוכות, למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבת' כו', ובוה תבין כמה מאמרים בספר זוהר ובספר התיקונים חילוקים בענין הסוכה, כי במקום א' אמר כי הסוכה היא אימא עילאה המסככת על בנין, ובמ"א אומר כי הסוכה היא מלכות תתאה ופעם אחרת אמר כי סוכה היא כ"ו ה"ס והם הו"ה ואדנ"י שהם זו"ן. והנה עיקר הדבר הוא כי בחי' סוכה היא אימא עילאה המסככת על בנין בבחי' אור מקיף, אלא שנהלק לג' בחי' א"מ, של ז"א לבדו, ובחי' א"מ אל נוק' לבדה, ובחי' א"מ לשניהם ביחד, ושלתם מאימא עילאה המסככת עליהו ומקיפתו וכו', ועתה נבאר גם ג' בחי' הנה נודע כי הנקבה רחל מתחלת מן אחורי החוזה דז"א ולמטה, ובחיות אימא מקפת את זו"ן נמצא כי בתחילה מקפת את חציו העליון של ז"א הוא לבדו והרי זו היא בחי' א'. ואח"כ נמשך אור מקיף דאי' מקפת ע"ג הנקבה לבדה, כי הנה אין אותו האור מקיף ע"ג ז"א ממש מאחוריו אלא ע"ג נוק' ונדבקת שם עמו אב"א והרי זו בחי' ב'. ועוד יש בחי' היוזע מי דז"א שבו מחבק את נוקבא כמשה (שה"ש ב ו) 'וימינו תחבקני' בהיותם פב"פ ושם זו"ן הם ביחד, ונודע כי החיבוק הוא א"מ כנ"ל בדרוש הא' שקדם לזה והנה אור המקיף ע"ג רזע ימין של ז"א כשהוא מחבק את נוק' ודאי כי גם היא מקופת באותו האור המקיף והרי נשלמו ג' הבחינות. ע"כ.

אמנם ברמ"ק כאן ביאר ששבעת ימי הסוכה הם כנגד ז' ספירות דז"א, והסוכה עצמה היא כנגד אימא המסככת עליהם כלומר על שבעת הספירות דז"א.

שבעת הספירות דז"א. אך ראה בשער הכוונות (דרוש חג הסוכות דרוש ה) וז"ל: הנה ז' החסדים הפנימיים דאימא נכנסו בנוק' מקודם חג הסוכות ונגמרו כניסתם ביום הא' עצמו של חג הסוכות וששה חסדים דא"מ דאימא נכנסו בה ב' ימי החג הא' וזה נעשה ע"י מצות הסוכה וז' חסדים פנימיים דז"א וז' מקיפים נכנסו בה ג"כ ב' ימי החג הא' וזה ע"י נטילת לולב וע"י הקפת המזבח בלולב, באופן כי מה שעתיד לכנס בנוק' הוא ג' מיני חסדים חסד ה' דא"מ דאימא וחסד ה' דא"פ דז"א וחסד ה' דא"מ דז"א ושלתן במלכות כנודע, אבל עתה בהו"ר אנו צריכין לכלול ולחבר כל בחי' החסדים המקיפים יחד כי החסד ה' הפנימי דז"א נכנס ע"י נטילת לולב ביום הזה וכו'. עכ"ל.

עוד ראה בפרי עץ חיים (שער הלולב פ"ג) וז"ל: נודע, כי ג' מוחין יש בירישא דז"א, והם חב"ד, ומבואר אצילנו, כי הודעת כלול משלתן, כי הוא כמריע ביניהן, לכן יש בו כללות ג' מוחין. ובפרט כי אפילו כל אחד כלול משלתן, מכל שכן הודעת לטעם הנ"ל, ואנו צריכין להמשיך הארה מכללות הג' מוחין, שהם בדעת דז"א וכו'. ותכוין להמשיך מג' מוחין הכוללים בגבורה שבדעת, להמשיך אל נוקבא בחוזה. וכן תעשה עד שתגמור כל הו"ק הנ"ל, ואז הם ח"י נענועים, כנגד ח"י עולמות, שהוא יסוד סוד ח"י כללות המוחין, הג' שבכל קצה מן הו"ק כנ"ל, לכן נקרא היסוד ח"י, כי מקבל משם, וכנגדו הם הו"ק תחתונים וכו'. הרי נתבאר כל הצדדים שיש בו"ק עליונים שבדעת, וכן דוגמתן הן בו"ק תחתונים, כנוכר בתיקונים, ובהם נברא העולם בו' צדופים אלו. ואמנם אנו ממשכין מג' אתותיה יה"ו אלו בכל צירופיהם, עד החוזה רחל, ה' תתאה, ואז נשלם שם הו"ה. עכ"ל.

כ. ראה זוהר (ה"ג רנה): ונגין ז' ספי'ראן אָמֶר קָרָא, (ויקרא כג מג) 'כי' קפנות הושבתי את גני ישראלי, קמפקונותיהון מצרעא דמְרָבִי, בְּזוֹ עֵינֵי קְבוֹד. סוּפָה (אית) באת ו', בסוכות חסר ו', דתאמר בה 'בסכת תשבו שבעת ימים', אייה אימא. אבל סוכה) קָאָת ו', אייה קָרָא (דתיבין) דְתִרְבִּין בְּגִין, יְהוֹה אֲדִנְיָ וְהִי קָלִיק סוּפָה פְּחוּשָׁין אֲהִדְנָהוּ"

כא. **וכמבואר** בשער הכוונות (דרוש ד' מדרושי חג הסוכות) וז"ל: הנה נתבאר לעיל בדרוש שקדם כי ע"י מצות ז' ימי הסוכות מתפשטין החסדים דאימא בסוד אור מקיף לנוקבא דז"א בו' תחתונות שבה, ולפי שעיקר החיבוק בימין הוא ע"י אלו המקיפים דחסדים דאימא לכן אף זה ולא הימים האלו נקרא חג הלולב או ז' ימי הלולב, רק חג הלולב והימים האלו הסוכות. והנה זהו טעם מצות סוכה כל שבעת הימים של החג כי הנה ענין הסוכה הוא אור מקיף אל הנקבה מבחינת החסדים דאימא, ואנחנו ישראל בני מלכים, בני מלכות הנקראת רחל נוקבא דז"א עושים סוכה ויושבים בצל אור המקיף ההוא

הַפְתָּר וְהַפְּבֹר

והמבואר, שהם חסד והגבורה, ניסוך המים²² מצד החסד יי, וניסוך היין מצד הגבורה יי.

מקורות וצייונים

שביאר בזה בספר הליקוטים (יחזקאל פרק לח) וז"ל: והנה שבעת ימי החג, הם כנגד הע' שרים דאומות העולם. כי הוא' הם כלולים מעשר, הרי שבעים, ולכן היו מקריבין שבעים פרים בחג. וכן ניסוך המים היה כנגדם, ולא היה ניסוך המים אלא ביום ב' ז', וזה שאמר הכתוב (ש"ה"ש ח ז) 'מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה' שבין ישראל לאביהם בשבמים, ואף שזו כעין עבודה זרה, וכן ענין שעיר המשתלח לעזאזל ביום הכיפורים, אף על פי כן, כיון שהוא גזירתו יתברך עליו, אנו מקיימים מצותו. אבל בימים ג' ד' ה' לא היה ניסוך המים, משום שהם ניסוך המים באלו הימים, ולא היו יכולים להרעי עמנו כלל. וזה שאמר הכתוב (תהלים קיט קסא) 'שרים רדפוני חנם', השרים שהם הע' אומות רדפוני, כי בימים 'חנם' שהם ראשי תיבות שליש' רביעי חמישי', לא היה בהם ניסוך המים, ונרמז בסופי תיבות 'שרים רדפוני חנם' שהם מ"ם. ע"כ דבריו בביאור.

עוד ראה בהיכל הברכה (פנחס) וז"ל: בא ניסוך המים בחג בשמחת בית השואבה שששים שואבין רוח הקודש, להשיג ידידות עריבות נעימות הארות השכלה לקשר השכל במשכיל ממושכל בלתי השכל, והוא התפשטות הגשמיות להמשיך הארות אור א"ס להעלות כל התורה שעסקו בה לפעמים מן השפה ולחוץ ותורה של המוני ושל הלומדים להמשיך את לב כולם לאור וחיות ודביקות נעימות עריבות אור א"ס רוח הקודש ממש, שיהיה כל אחד טועה לפי מעשיו מאור הגדול והנעים והמתוק כמש המחיה נפש ישראל באלו הימים, ובה לא ילכו אחר ההבל וישגו תורת אמת לאמתו כל חד לפום דרגא דליה ויהיה אהבה ושלוש, ומגודל האור והתענוג והדביקות שטועם בתורה הקדושה ובוורר הקדוש יתבטל כל תאות ומדות רעות קנאה שגאה תחרות איבה ומאסטה, שכל זה עליו בלומדי תורה מן השפה ולחוץ לקנטר ולהתאוצא ואף אמלך, ועל ידי ניסוך המים בששון להמשיך רוח הקודש, ונחה רוח ה' על כל לומדי תורה ולחזרו למוטב ללמוד תורה לשמה בנועם זו הדרת קודש ובהמשכות חסדים דאבא משביל עליון על ידי ניסוך המים בחג הסוכות, ועיין בלק'ת דרוש עמון ומואב כי יסוד דאבא שביל הקדוש הוא הכרות ומשביטת כל הקליפ' ובפרט בירידו' החסדים מוננו אף שאינו אלא הארה בעלמא לשעתו אעפ"כ מבטל כל הקליפ' והרע עד שנחשבין חרש את חרשי האדמה, ואין להם מנוח בין הטוב 'אך שמריה ימצו ישתו כל רשעי ארץ' (תהלים עה ט), ולזה תמצא כל 'ונסכיהם' מלא יו"ד ב"ר"ח (במדבר כח יד) תרועה וכפורים (שם כט א) שבהכרה להמשיך אם גבורות אם חסדים הכל מיסוד אבא, כי גם הגבורות דאבא נעשין חסדים להמתיק ולהכרית כל מריע, ולזה תמצא 'ונסכיהם' בהם ביד להמשיך הארות יסוד אבא בימים הקדושים הללו על ידי שיר מקלות מים רבים, וכן בבכורים, משא"כ בפסח שעדיין לא נתגלה באמיתות שער החמישים עד יום הבכורים לא תמצא 'ונסכיהם' כלל, וביום הראשון של חג 'מנחתה ונסכה' כי שם שורש החסד ולא נתפשט כלל עדיין ומרוב תבורין לא ידע אי לעילא אי לתתא כתיב 'ונסכה' כמו בשבת 'ונסכה', וביום השני כתיב 'ומנחתה ונסכיהם' ומנחתה ונסכיהם תרין ובלשון רבים מיסוד דאבא וגבורות דאבא שהם חסדים דאבא **בנללין בגבורות דאבא** יין **הטוב ניסוך היין וחסדים דאבא מיסוד אבא עם חסדים דאבא נלללין בו בניסוך המים**, וביום השלישי 'ומנחתה ונסכיהם' 'ומנחתה ונסכה' כי גם השרוש מתפשט עם המתפשטים לשומרים. עכ"ל.

בג. ראה בגמ' (תענית ב): רבי יהודה בן בתירה אומר נאמר בשני (במדבר כט ט) 'ונסכיהם' ונאמר בששי (שם פסוק לא) 'ונסכיה' ונאמר בשביעי (שם פסוק לג) 'כמשפטים' הרי מ"ם יו"ד מ"ם הרי כאן מים, מכאן רמז לניסוך המים מן התורה. ומאי שנא בשני דנקט דכי רמזוי' להו בקרא בשני הוא דרמזוי' הלכך בשני מדכרנין. רבי עקיבא אומר בששי בחג הוא מוכיר, שנאמר בששי 'ונסכיה', בשני ניסוכין הכתוב מדבר אחד ניסוך המים ואחד ניסוך היין.

כד. וכמבואר בשער הכוונות (הדש ב' מדרשי הסוכות) וז"ל: ואחר כך בסוכות אל הוא רחיומו סוד הניסוך הימין 'וימינו תחבנני', ולכן יש בסוכות ניסוך המים ושאר המצוות אשר בו. ע"כ. וכל ענין חיבוק הימין הוא המשכת החסדים וכמבואר לעיל בדרושי ראש השנה דרוש ג' קתנו ממש. ומצוי למדים שניסוך המים הוא מצד הימין והחסד.

כה. ומבואר בגמרא שניסוך המים נדרש מפסוק 'תהום אל תהום קורא לקול צינורין קול משברין וגלך עלי עברו' (תהלים מב ח), ודרשו בגמרא מסכת תענית (כה) וז"ל: אמר רבי אלעזר כשמוסכין את המים בחג תהום אומר לחבירו אבע מימך קול שני ריעים אני שומע שנאמר 'תהום אל תהום קורא לקול צינורין'. ע"כ.

ובתיקוני הוזהר תיקון ט' (טז). כתב וז"ל: ומאן גרים דא, ישראל כד מקבלין דא מן דא, בין באורייתא בין בממונא, גרמין קבלא לעילא דא מן דא, ולאשפעת דא לדא, וכלא על ידי צנורין, הדא הוא דכתיב 'תהום אל תהום קורא לקול צנורין', וגומר, ומאי אמרי דא לדא, אבע מימך קול שני ריעים אני שומע, ואינון לקבלייהו תרי שפון דאתקרון אפיך מים, ומאן ניהו נצח הווד, דאתקרון שקתות המים. ע"כ. [ו-י גרם לזה, ישראל שמקבלים זה מזה בתורה ובצדקה גורמים שגם למעלה יקבלו בחבונות זה מזה וכל זה על ידי הצניורות, כמו שכתוב 'תהום אל תהום קורא לקול צינורין', כלומר שאומרים זה לזה אבע מימך קול שתי ריעים אני שומע. וכנגדם הם הב' שפתיים שהם נצח הווד ונקראים שיקתות המים].

וראה בביאורי אגדות להרג"ח חרב במסכת סוכה דף מט ע"א, וז"ל: ואלו שני ריעים הם חכמה ובינה שמתעוררים ע"י ניסוך המים ויין כידוע שני הווד ה' גבורות, ומים ה' חסדים, והם מ"נ ומ"ד דאבא ואימא, שעל ידי ניסוך המים ויין למטה, מוזדווגים חכמה ובינה לעילא, וזו גם נוקבא למטה עולה בסוד מ"ן לעילא ואימא, וזה שאמר שאומר תהום לחבירו אבע מימך. ועיין ביאורי רבינו לתיקונים (ד' לט ע"א) שבי' שהוא בעת שמוסכין בב' ספלים מים ויין, שהם כנגד נצח הווד דאבא ואימא, ואז 'תהום אל תהום קורא' שהם תפארת וקולות הווד אל לקבלא מן דין אבא ע"י מימך, כי אני שומע קול, ומלך הוא נצח הווד דאבא ואימא המתלבשים בב' שפתיים דז"א, והם קול ב' ריעים. ע"כ דבריו בביאור.

וענין המבואר שעל ידי ניסוך המים והיין שהם חסדים וגבורות מתעוררים חכמה ובינה להזדווג והם נקראים 'יעים' כי לא מתפרשים זה מזה. וכידוע שנצח הווד של אבא ואימא הם המוחין של זו"ן, ולכן בעת היווג נשמע קול הרעיים, והתחומות שהם זו"ן קוראים זה לזה, בלל הקול שהם שומעים, שהם קולות הנצח הווד של אבא ואימא היוודים להשפיע בהם ומתלבשים בשפתיים דז"א. וזה על ידי ב' הספלים שבהם היה ניסוך המים, שהם רומזים לנצח הווד.

וניסוך המים היה רק בימים ב' זו' מימי חג הסוכות וראה מה

זחג שמיני עצרת, שכינתא תתאה, ברתא דמלכא, ומטרוניתא.

הקתר והקבור

שהוא החכמה, כי היא עולה מעל הבינה ונעשית בת לחכמה^{כו}, וכן נקראת אז **מטרוניתא** - מלכה, כי היא ביחוד פנים בפנים עם זעיר אנפין^{כז}.

זחג שמיני עצרת^{כו} - וביום שמחת תורה שהוא שמיני עצרת, אזי ה**שכינתא תתאה** - שכינה התחתונה שהיא המלכות, היא בדרגת **ברתא דמלכא** - בת המלך

מקורות וציונים

כו. גרסתינו על פי הרמ"ק שגרס: זחג שמיני עצרת. ואמנם בדפוס וילנא הגרסא: זחג שמיני חג עצרת.
 כז. הרמ"ק. שהיא עומדת בין אבא ואימא בסוד בת לחכמה כמו שכתוב (משלי ג ט) 'ה' בחכמה יסד ארץ'.
 כח. ובענין הזיווג הנעשה ביום שמיני עצרת כתב בשער הכונות (דרוש ט' מדרושי חג הסוכות) וז"ל: ועתה ביום ח' עצרת אז הוא זיווג ז"א עצמו עם רחל בתפלת המוסף דוקא ולא מקודם לפי שבתפלת מוסף הם שוים בקיומם כג"ל, והנה בזיווג הזה נלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל כי בזיווג הזה נותן לה הז"א ח"ג בסוד טיפת הזיווג כנודע כי יש גבורות זכרים [וגבורות] ונקבות, כמבואר בדרוש קין והבל. ולכן מזכירין את הגשמים בתפלת מוסף ביום זה ואומרים 'משיב הרוח ומוריד הגשם' כי הגבורות הם נקראים גבורות גשמים. ואח"כ חג הפסח נותן לה החסדים כי חג הפסח הוא בחסד כנודע, אבל

מה שאמרתו ששמעתי כתוב בקונטרס כמה ששמעתי הוא זה, כי ביום זה ניתנו ברחל ה"ג אחרות חדשות בסוד זיווג והם מן הז"א עצמו ולא מן אימא כאותם דהו"ר, ולכן אלו הגבורות הם יותר מבוססות וממוותקות כי הם על ידי זיווג ממש מן ז"א, ולכן נקרא יום הזה יום שמחת תורה כי הז"א הנקרא תורה שמה בזיווג עם בת זוגו האמתית העיקרית שהוא רחל. ע"כ. עוד ראה שם (דרושי חג הסוכות הקדמה) וז"ל: והנה יש חיבוק של שמאלו תחת לראשי ונקרא דחילו יען כי הוא שמאל, וזה נעשה מן ר"ה עד יוה"כ שעני"כ יחזרו אנפין באנפין, ואח"כ בסוכות אז הוי רחימו סוד חיבוק של הימין וימינו תחבקני, ולכן יש בסוכות ניסוך המים ושאר המצות שבו שהם לולב ואתרוג כו' והווי הארת החכמה בחסד, אבל יוה"כ הוא הארת הבינה בחיבוק השמאל שהוא גבור' ואח"כ בח' חג עצרת הוא הזיווג עצמו. ע"כ.

נפשי צמאה לדעת כל רז סודך

ויהי אור, ויהי רז אור' וז"ל דברי אהרן וזא (דברי חיים, טו)

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והנבד" ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

גדולי הצדיקים שליט"א מעידים: ביאור נפלא כזה טרם בא לעולם

אור הגאולה לישרי לב